

МНОГА АНДРЕШК.

З минулого Знесіння.

1. Початки Знесіння.

Належні при колонізації першого Ланона на місці теперішнього Знесіння — Краковський перевал у Ланоні і від Ланонца, — Перший Знесінець — територія теперішньої території с. Волосенця.)

Положено на умірній у відліку гора Писогого Занку село Знесіння, яке прилучилося для і. квітня 1931 р. до громади Великого Ланона, але від початку своєї існування було тісно зв'язане зі столицею Галицької України.

Його поселення наступало деяким старим дослідником початків Ланона (на Іван Велитич, Ісаїя Шарпанчак, Карло Відман, Карло Відман Раса, Станіслав Кунашчак та Людвиг Дольницький згодом, начеб то перший Ланон був побудований на місці теперішнього Знесіння. А зникнувши цей згодом поселення на тім, що зараз належить місту Холму в 1359 р. було названо Ланона.

Перерозуміння таким дослідниками мітки про від заграни земельної землі у Ланоні дошло остільки Шарпанчак до ще приблизного поселення, що перший Ланон своєю більшою територією Східна. З тим його поселення місто не погодився, а врид. Автія Петрушчак, досліджуючи топографію; назви в околиці Ланона, зазначає, що город Ланоні збудував Данило Романович на Ланоні Горі.

В 1884 р. дослідником розвідка з-ра Олександр Чоловський (Ланон за російськ мовою). У свій літер ринку вернувшись згодом про поселення першого Ланона на місці теперішнього Знесіння, схилено зазначити, що поселення розпови-

ло Ланона, вонож не знаходило згради поблизу Холму; бож вонож добре її можна було бачити так з гори, якже він лежав на гори, як і в літ, що були понад гороном, якжеб він лежав у долині. Натомість, досліджуючи на стару, сюрту на традиції хроніку Вартислава Вікторевича та називали амальгочик; будова існують горді на землях князів Русь, Чоловський досліджується першого Ланона в місці теперішнього Краковського Шляху.

На тім місцевості промовило кілька церков, що існуювали в тім околиці старого Ланона. Соборною церквою князів Ланона був храм св. Миколая; а подальше якого були ще інші церкви св. Онуфрія та св. Тодора Тарона. Остання від теперішнього городу стала монастирська церква св. Юрія.

Згодом українською населення, що поселилося близько обох львівських замків, зведено в незалежну, будучи тут ще інші церкви. У XIV ст. стали три окремі, ще церкви: Воздвиження Чесного Хреста (на місці теперішньої школи в А. Мішаківчак), Успенія Преса, Богородиці та Покровення Ісуса Христа (на теперішній околиці між с. Петрівці). Їхтам маємо ще у Ланоні ось такі церкви: Преображення Госпа. (на Знесінській передмісті), св. Пелагії, Родження Преса, Богородиці (на Високому Замку при виході Краковського передмістя між Терезавою а Волосенце) та св. Івана Богослова (на Ланоні Горі); Високому Замку на місці теперішнього подільницького замку в Кисельці). Пома тими церквами, що лежали серед будівель теперішнього Ланона, було ще окреміше городу кілька церков і вони виступали в склад львівського князю.

Серед тих відогроздів краковських церков зрім теперішній св. Юрія були ще такі: Богородицян (на Галицькій передмісті) над Волосенцем та інші від імен Фредри з Баровою) Кля-

повіщення (при теперішній Кашимирській вулиці) де в будинку теперішнього товариства „Дя Харуай“, Воздвиження Чесного Хреста (друга — при теперішній Львівській вулиці на виставі св. Антона, на горі під т. ім. „Каширський дом“), даліше св. Покрови в теперішній Голоску) та Волосення Христа на Знесінні. При тім, розкопанні церков, серед яких і під, відкрити-лася кілька або кілька громад мешканців — парохія. У міру розвитку Ланона на понад просторі алялися ці громади-парохії повста в містом, за теперішнім двом при церкві: Покрови та Волосення; а останній повстали окремі підльвівські села: Голоско та Знесіння. Остання вже в теперішній часк злучилося зі Ланонем.

Свою назву маєтуче Знесіння своєю церкві. У теперішній львівський старокнязьківський братства в XVI—XVII ст. означаються львівських; підльвівських церковних назвами Іваніа церков; „от Волосення“ називаються парохія церкви Волосення. Цю назву для села біля тієї церкви прийняли урядові люди; в урядових актах, що відносять до Знесіння, а другої половини XV ст. подана його латинська транслітерація ось така: „Wlucyucynum“, „Wlucyucynum“, „Wlucyucynum“, „Wlucyucynum“, „Wlucyucynum“, а в актах в XVI ст. „Wlucyucynum“.

Вперше зустріється Знесіння в актах під час р. в приходу обшуканням Васіла в Знесіння Петро Кривчик (чи може Кривчиків) за те, що той обрав йому село. Очевидно, село при в церкві повстала тут значно давніше, бо як стверджуєтья новіші досліді над поселенням львівської околиці, у половині XV ст. було тут майже тоб село, а від половини XIV ст. до того часу відносять в актах про оснування тільки те-ше село. З того відомить, що значний відсоток села львівської околиці (що об'єднали тепер-більш теперішній назви: львівський, голосківський, бобровський, шевченківський, бови-

жавський; коняський та частини Бродського, Волоцького, Ізборського, Каміньського, Козьміньського, Рудницького, Жидачівського (в роки татарського) селище своїм початкам ще часів галицько-волинської держави.

Можливо, що в село Звєсілля повстало ще на руських князів — як про це оповідає місцевий народний переказ, поданий у 1841 р. тодішнім парохом Ігнатієм Губчаком. Останньому оповідали звєсіщани ось що: „Наше село, де біля кати стоить сьогодні поледі обіччями і в краді, було першою селом північного города Львова. На другій стіліні горі від замкової або високої, котра гора Льва зветься, мали давні руські князі перед великими доволіченими форі своїм замком, а назвали його так в тілі пречени, що в тих місцях нікогось великого льва забили на ловах, куди вони вибиралися в кількості людьми. Часте переслідували вони в цьому замку, а тоді їх численні служби будували собі в другій князю на сіді тати або стійні для князю князюти. І так повстало тут город Львів, а поле згодом в часі якогось війни цей замок в городом збурено в спалено, перенісся Львів на той бік, а по тім боці побудували село в першому, де було великий прачина на Звєсілля Господне, отже в ціло наше село прозвали львовими Звєсіллям“.

Цей повний текст вістку переказав нам без сумніву в додатку своєї Губчака, що має під рукою старейку І. Вавжасевича про початки Львова. Однак містить він у собі також вістку, які потверджують в інші джерела. Зовсім вірно зодом цей переказ, звідки пішла назва села, як писок, що послужило тут замковою службою. Остатню ствердують також документи з 1564—5 рр., де читаємо: „Село Звєсілля — саме від Високого Замком, яке побудовано (для великої послуги, потрібної обом князям) на замкових землях, що були над р Поліною“. Те саме стверджує в листівці в 1870 р.

З минулого Знесіння.

2. Господарські відносини на Знесінні в XV—XVIII ст.

Село Знесіння було королівським — як це вказується уже перші історичні відомості про нього: як у повні в 20. жовтня 1469 р. виступав Вацлав „*dominus regalis*“ (королівський чоловік) зі Знесіння, так і в 1500 р. маємо записку в 10-літній родині Сестки „*dominia regalia de Vtremyenne*“. Королівцями були головним чином дворяни, які мали право на королівські землі, але мали також ці землі добре засаджені для держави платити. Селянам у королівських землях дало краще, ніж вільним підданам. Королівські селяни відраховували податки паштерам та служили у т. зв. загальній військовій в чергу та одержували деякі привілеї в роботі і податках.

Перші докладні дані про господарські відносини на Знесінні подає акт листрації королівства у львівській землі в 1604—5 рр. Деякі відомості архієпископа Знесіння був тоді (літ 1648 р.) Микола Сопіцький, руський воєвода. У селі було тільки 13 селян, що сиділи на ріллі в австрійській землі. Кожен з них платив річного розміром по 8 гр. та „доларок і ралце“, себто дарували архієпископу на Радно в Волецьку по 2 гр.; по разом платили до двора 2 зол. і 1 гр. (Золотий в тім часі = 30 гр.) Мена в архієпископській землі того часу ось такі: Трує (?), Степанівич, Іван Кривчицький, Василь Гречович, Янко Шаналівич, Сень Касілович, Календик Гусак, Вацлав Залкович, Давид Сивалович.

Григор Сопушин, Стецько Ріва (Ржева), Микола Диткович, Андрушко Залкович та Сень Рибесов.

Щодо робіт тих земців для двора те були вони зобов'язані до тих самих повинностей, що раніше виконували для попереднього земця: возили шовон, цеглу, глину і т. п., брали в поволи городи та посіли сіновати знову Черачовичі, з якої був і стій сіна на 10 волиць.

Крім земців були на Знесінні в тім часі також загородники, себто селяни осаджені на менших грунтах або в на самих об'їзках, загородах, без ярної землі; загородники були зобов'язані платити щорічно та давали панові тільки комірок і рутину праці. Також селян було на Знесінні в тім часі трохи: Стецько, Василь земляр та Янко Дубає, з яких платили річне комірок по 8 гр., окремо разом 16 гр. Були ще четверта загорода „*Лавськиська*“, однак вона стояла пусткою. Також були сіновати, з якої і великий стій сіна був заростає в волицях. „Руський сіл“ платив також на паш „а ріллі і а парку“ 30 гр. (1 зол.) та 4 гр., „волицькі 8 ралце“. Паштер від плати на паш був тільки сільський земствник в окладу на свою службу. Сума всіх приколісі зі Знесіння — як подає на листрації — ріва була 13 зол. та 20 гр. Дрова брали австрійцями в львівській землі — як про це говорить рекокордак кор. Жаквота Ангуєта в 27. жовтня 1628 р.

Ще в 1638 р. другим львівським каштеляном і старостою Станіславом Одровонж зі Сторони сандекарського паротки Степанові або вже селами Знесіння і Кривчицький, тут викорчували собі парок церкви св. Павла у Львові урочищу протору на город, однак сільські австрійські паштери, руський воєвода, не допустили його вислати цього грунту. Знову колись австрійцями

австрійцями супроти львівських земців виконувало в тім часі вже населення львівського передмістя, званого Підкамче: „На тім передмісті жили племя, на роботі австрійці в повинні замітати в вигорачувати замок, пошости, громадити сіно на сіноваті напроти Знесіння, чистити роки, котрим вода від млина вліво, трапи в пашку і що лише треба робити пізно на обох пашках“.

При листрації (перелізі) Знесіння у 1670 р. бачимо деякі зміни за п'ять літ. Посесором села є далі „*dux commissarius Comitiensis*“. Селити на пашках земців є знов тільки 18, що платять як передше розміром по 8 гр., „ралце“ по 1 гр. та „долари“ по 1 гр. Трує (сільський урядовець) не платить нічого.

Сопушин платить 2 зол. річного розміром. Підсуєцькі (загородники) є 4 і кожний з них має по 2¹/₂ гр., разом 10 гр. Там також були і старі сіна заростає 8 зол., однак від часу, коли Знесіння відійшло від землі, що сіновати прилучили до Трує. Сума прибутку з села мала до 5 зол. та 11 гр.

Як уже вказано, селяни в королівських землях служили в т. зв. загальній військовій. Початки цього загального війська датуються від короля Стефана Баторія. При наборі королівських селян до війська прийнято ось такі правила, оформлені австрійським парламентським сеймом в 1606 р.: кожний дворянин має у королівській військовій в часі війни оружене військо „а рутинкою, шаблем, сокиром; або його батько або брат був військовий від усього розміром, платити, робити і служити супроти старости або архієпископа, а те все виконувати за ріллію військовою платити з королівцями. Тому також 30 земців у королівських землях зобов'язувалися додати до загальної військовій.

У подальшім зникла екстракція бачило, але на Засіччині не було 20 десятів; тому засіччани давали до війська вибранця спільно з селянами Гроти. У часі польсько-московської війни визначили під Полонем в 1681 р. між іншими з вибранцями „Селом в Гроти і Засіччині“. За цю псалуду для держави дотали (10. VI. 1682) вибранці в підлявельських сіл звільнення від усіхких робіт, комірного; водатися для короля і арендарів крім земліни Річчисполитія поборів. При тім могли свобідно уживати своїх маєтностей, доміа і грунтів, ловити рибу в озеріах та рубати дерево в королівських лісах, з тим щоб їх не пустопити, зарити збіва та палати верітку на власну домашню потребу.

Арендарі Засіччиня дуже часто обіалялися; наприклад XVI—XVII. ст. в тут Микола Курчатка. За цього в 1628—30 рр. польський капітан Станіслав Жолковський перелік мезу між Засіччиня і Кричачиня з цієї мезоди віддуться ось такі Засіччани: Селко Калюга, Лях, Сем старей, Міа, Селко Прушонч, Іванко Юшкович, Кушма Лесляй, Лесь, Мартин Варо, Іван Ядурка, Іван Мазур, Мазар, Андрия Лесляй та Станіслав Гайдук. До цього розміривати сполуало без сумніва те, що в XV—XVII. ст. було чимало спорів між землями засіччаних власностей між тимчасовими власниками Засіччиня і львівлянами.

Означі спорів тим не покатождено; траллятися вони в підляні. У 1627 р. мезою сіл підлявельского свято-стольвельского братства в тодішній арендарів Засіччиня Жаммонт Убашем та псалуду.

Сумний для Засіччиня був земліний в історії України рік 1648. З десятиа 1-ра Степана Томашівського загинувшого по в часі полуду Вер-

дана Хмельницького на Львів підлявельську села була страшно спустошеної, полудуда навіть зметені в лінах землі. Були де псалудки того, що в коварності Хмельницького були татаря, а розуміється іншими палудами татарських полів, іванко козацький. Козаки одержувалися від заперени сіл; козаки татаря під тим оглядом не мали ніяких сполудів. Того самого дня, коли станули під Львовом, селали Врушончу, село мелавко Лисова, чоловіків верубали, жінок забрали в полон так, що мало хто отіа.

Полудва дома сполуду в Засіччиня. Червну в село спалено, багато жінок умерло або пішло до неволі. Пого арендар Жаммонт Убаш мавшио для 24 трактів 1648 р., що по мезою салудити кварті (себто четвертиня своїх доходів до держскарбу) в 1648 р. та в Засіччиня; через його спустошення вібрало в села тільки 4 зол. колатку.

Означіло на війну проти колатки брали також вибранців українців Засіччаних солдєт Гротиа Полонч служили як вибранці у польській війську і був під Жаравом і Жванчю; зате солдєтє वोю король Ян Кашмир (28. IV. 1648) від усіхких робіт і тинярі та колатки воюу держати третину вибранцького лану.

З екстракції львівської землі в 1651—52 рр. завідуються, що в давніх 12 дворинах тільки 8 в мезоліах, а 4 стоить дуством. Перед війною було в солі 20 підляни; після війни залишалось тільки 6-ох солів на дворинах, зобовязани до рачини колат та підстьох зобовязани до ручної праці. З дворина плечево-колі колатє по 18 гр., разом 3 зол. 12 гр. Також давали осілі на дворинах солів по залудові, якого вартість означено тоді на 8 гр., разом 3 зол. 12 гр. Шля, зветайни курей та мезу засіччаних селані до цього не давали. Шлодовення буває.

З минулого Знесіння.

Господарські відносини в XV—XVIII ст.

Перед війною було на Знесінні триєт агоредників; після війни не було жалюса.

Щодо закони, то робили в селі з грошей три дні в тижді, у часі жнив крім двох. Відробляючи в три дні закони косили сінажати на сторожках в день і вночі.

Самі знесінчані не виставляли анбарів, тільки призначали грошовий еквівалент (20 зол. і 20 гр.) на збирати до Гурки.

У селі була верста, що орудувала ще перед війною. Однак застраділа комісія, повсюди-тися на застрадію в 1628 р. визначила, що з неї можна бути 12 зол. приходу, бо „лише в селі може швидковатися, як і досі швидковалося“.

Суку приходу в селі означено на 18 зол. і 24 гр.

Визначено тут також кожні села. Знесіння — як село застрадію — менше, а Липшани в одній, а Крутичани в другій, а Личаковом третій, а Красівським передмістям, гуртаним озонницю від Велк Салтих в четвертій стороні*.

На знесінському фільварку була парова в сім'ях та конорня в конюшні.

Прочая на фільварковому землі представлено ось так: в знесінні 12 липшських мімірок (1 дна мімірок = 665 фунта) жита вібрало 30 міт; коли відрахувати від та селі та харч (10 мімірок) лишалось 20 дна мімір, а в дна тім стисну обвало 10 міт. Коли члгвчати на

сасіа і харч (8) лишалось решта 14 дна мімір, а 12 мімір, сіаса вібрало 20 міт, на харч ішло 10 мімір, лишалось 20 з 4 мімірок гречка вібрало 12 міт, а того на харч ішло 4 мімірок, а 4 лишалось, з міміран гороху вібрало 5 міт, на харч призначувало 4 лишалось 5.

За липшською мімірку жита платили по золотому — разом 20 зол., а тимно 20 гр. — разом 9 зол. 20 гр., сіаса 15 гр. — разом 11 зол. 15 гр., гречка 2 гр. — разом 2 зол. 20 гр., гороху по золотому — разом з золотих. Приходу в фільварку було разом 31 зол. та 15 гр.

Класного сіна на фільварку не мали; гроша було купувати. Не сіно також проса, тому, що не родилося.

Всіх приходів від Знесіння і фільварку було разом 71 зол. і 9 гр.

Коли порівняти застрадію, жалюса віддані на липшський мімір, що мають свої поля в сіношати серед Ілліа, а не хочуть призначитися до жалюса зупинити і жонірських податків.

Мало ще одну застрадію Знесіння в 1745 р. Пососервою село було тоді Каша в Кунцінцях Петоська (від 1764 р.). Всіх відданіх селян було 60, з яких двоє призначено до двірських послуг та двоє до аренд. Всі інші (56) були зобов'язані до таких повинностей: т. що сиділи на двоє четвертиних жнив, були зобов'язані до дводенної роботи в тижді весь рік і мусіли дати 2 курки та 10 гр. комірною, а одні четвертинки до самоденної роботи в тижді та дати і курку і 5 гр. комірною. Загородники не робили панщини, тільки давали сім курок в містрети гроша кожирого в робиле на талаському землі тільки в часі жнив (собижжя), відбували шарварки до парових колі та до чорні мічч в двоє сторожу.

Висока знесінчані відробляли на рік 1716 днів панщини, зі застроєм, що означено на 684 зол. і 12 гр. (1 день по 12 гр.) та 1044 днів ручної роботи, означеної на 212 зол. (1 день по 4 гр.). Кожирок від земляки в на панщину збирала двір 212 зол. і 12 гр., частістю зібраних зі села 55¹/₂ курей по 10 гр. була разом 18 зол. і 15 гр., калічч на аренду бровара означувало 600 зол. Усі доходи від Знесіння річні були 1760 зол. і 12 гр. З того відпадало 50 зол. на підстаросту, а в останніх 1670 зол. 12 гр. з четвертинки (1252 зол. 24 гр.) належало до пососерок, а одну (417 зол. 18 гр.) як податок до сиринки скарбу „дварту“ у своїм часі платено у землі конорі (матовім уряді).

Тяччі на Знесінні тоді не було, як сасіа. Паровом був о. Теодор Прохосевич на провенту в 21. лютого 1746 р.; знесінський церква була без єресії (фенданії).

Балато гуртани на Знесінні належало тоді до громади Личак. До парова церкви св. Теодора у Личак; належала ще від 1666 р. сіношати на Знесінні від Високих Замком. Липшська вірменська капела була власністю сіношати, зароданні у 1616 р. липшський вірменами Миколом і Григором Іваносевичами. Сіношати „протанія“ переїздила в рух до рух Ілліах липшський мімір; у 1625—1630 рр. була власністю Рачковський, у 1666—1740 рр. — сирину Степана Суматчевського, віддані Катинира Сітурського, засілі від 1750 р. — Сометіліа в Маріанні Фельваркі. Також балато Ілліах мімір і переїздила, як також сирських дурових і мажастирів мало свої дооблоги, між іншими липшські докінівани, карелити, св. Мартина в промислові шпиталі св. Духа.

(Продовження буде)

З минулого Знесіння.

У часі правління Галичини до Австрії в 1773 р. Знесіння було ще власністю дяківського старостя, однак вже в 1775 р. продано його на власність гр. Віпакенштейн-Потопольскому за 9000 рейнських. Тоді князівській селені стали вже належати піддані. Однак колоніяні селяни від дистрикційного владаря давно звикали, бо в селянській справі владя царь Йосиф II. Кілька ропперадія, що обмежували вводи панщини до трьох днів у тижні та казали селянам свободу у виборі замінки. Панська влада над селянами також давно обмежили. За дистрикційної владі колоніяні селяни як різноманітні вічили від колоніяних земель панщини селяни.

Для повноти огляду економічного стану Знесіння до кінця XVIII ст. слід додати, що відомі білі селяни працювали земля на комітисах. Мажо відома в XVII ст., що на Знесінні зомали пам'яті для направи колонізації в князівське місто, на будова спаропаційної Успенської церкви в друкарні та церкви в мейді св. Онуфрійського монастиря. У протоколат князівської Старопаційної читачого, що в часі будови Успенської церкви у 1621 р. зробились селянщинам своїм вомани спровадити в стоці каміляна (120 возів) на місто будови; на другі каміляні надатвала Старопаційні 30 воз. У часі будови поміняна для друкарні над містою надатвала для 30. жовтня 1623 р. Старопаційні на 4 стоці князівського каміляна 72 воз. При будові церкви св. Онуфрія у 1663 р. на 11 місті каміляні зі Знесіння надатчено 8 воз. і 18 гр. А в часі будови мейді у монастирі св. Онуфрія у 1633 р. купили в стоці каміляна по 36 воз. на 1 стоці. Першче надатвала Старопаційні відомі 100 воз.; для тім — чотириох в камілі камілі князівського

старостя. Бранца — два гр. дістає спеціальної урядина на чарку горілки, а 4 гр. пива на зорічку князівським селянам „щоби добрі фіри закладати“.

Крім цих великих креслярів Знесіння місто в інші місця при панях: Степанову Курочина (1601 р.), Стефан Зестовський (1602 р.), Христофор Дави (1604 р.), Марціана, вдова по Михайл Юрши (1674 р.), Анна Максим Савинський, Степанові вомани (1700 р.), в місті Стефан Потопольний (1729 р.). Першим було вибути державною Знесіння аж до 1773 р., коли Знесіння передано на їх власність. У 1800 р. було Знесіння власністю „Общ-а“.

Знесіння об'єдналися від міста, урядина ропа, об'єднали в місті селяни вибути надутих у народніска церкві, що зомандував камілі їх приїхати, селі Андрій Іванович, Пилип Телма в Петро (Вісничович, III, селенні XVII ст.).

З Українським культурно-національним життям на Знесінні. (XVI—XX ст.).

На місті згадане, князівська церква, побудована як і князівська, вміли в місті князівського креслярю. Про це місто першу згадку в достоянніх князівського списку Макарія Тучацького про першох доходах для князів і князівських креслярів та про вибір епископа після його смерті в два 16. листопада 1630 р. Тут св. Макарій згадує між іншим, що „зібравши князівських селянства і розмовляючи в місті, учинили ми вдерос“, селі прейдіти радю (камітулу). А селіт тих князівських креслярів згадується „отвер Воманівського Григорія і діавки Захарія“. Також і в 1645 р. князь містоу про два селянства Знесіння — креслярів: Харитона в Андрія.

Учесьт знесінняних селянства в князівських креслярів мало значення в для їхніх парохія. Знесінняні парохія в з містоу в князівським, що в зранку міської парохії при Успенській церкві організувати церковні бранца. Ці церковні бранца при князівських і князівських церквах — це великі білі статсопацій-

ського при Успенській церкві, бо переводити селення на великі народні церкви у свої парохія.

Ів протоколат князівської Старопаційної читачого, що в 1605 р. на Об'єднання Господне направив князівська міліція в передмісті на селіни до Сухої Води в справі оборони української народності в перші чотирьох своїх представників: двох селітських і двох селянських, серед останніх в. Захарія Воманівського. Тим посланням в рішучий момент парохії міліці на зранку дата „міліція“ селіти парохіяні міської Успенської церкви і сел., парохії при церкві св. Николая і св. Троїцара в. Воманівщина 4, Воскресення пітора сел., Воманівщина 3, св. Петрія і та парохії при церкві св. Стаса, Чесного Христа, на Голосову і на Знесінні по золотому.

У тім самім році на об'єднанні князівського і князівського селітського громадянства в дуконстві, що відбулося на церковних грунті в місті, урядино такі селітки своїм посланім на селіни до Води: „на пана міліціан вол. 4, від св. Николая вол. 2, на то діаво вол. тільки в і гр. 16, від св. Воскресення пітора вол., від св. Воманівщина вол. пітрета, на то діаво вол. 2, від св. Петрія вол. 2, св. Стаса вол. 1, Чесного Христа вол. 1, в Голосова вол. 1, від св. Воманівщина вол. 1“.

У 1608 р. відбулося на церковних грунті в місті містоу селітки всіх князівських і князівських парохія. Селітними провідни селіти Андрій Воскресенський, у той час князівський дуконствий каміліан, що представляв справу об'єднання грошей на майбутній партисийській селіти (від 16. і до 16. II. 1609) як економічне містоу. На тих селітках був провідний також знесінняні парох Захарія. Через останнього та його сина Степана передали бранца при церкві Воманівщина Христова 2 вол. для посліти, вибутих 18. грудня 1605 в на селіти. (Подорожні біля.)

З минулого Знесіння.

3 Українське культурно-національне життя на Закарпатті. (XVI—XX ст.).

(Довіряємо).

Як батько знесінців беруть живу участь у земляних діяльностях міщанства в обороні своєї народності в перші в почитанні XVII ст. Не відлучено було від знесінців і справа освіти. Вже в першому році (1886) існуючому діяльній братській школі дано туди на науку свого сина Кузьму Кушак, „дія Володимирів“, зобов'язувачи платити 12 гр. Мішам і волілиш знесінцівський священник Адріан дано на науку троє своїх синів: Лушаків, Іваків і Петра, зобов'язувачи платити від двох по 12 гр., а від третього 6 гр.

У того-то часу походять знесінське ремісництво, найімовніше міщанське пароків Закарпаттє у 1808 р. У 1808 р. — на думку І. Гудачака і В. Якуша — відбувалося на Знесінні перевороту церковку, що перервалася до 1861 р. В відомості про церкву обдумували вже пізніше 1888 р., бо як очевидно в інших джерел — повернула церква в село в часі області Львова у 1848 р. Ця церква була знесінська церква зверху, від давня уяву до складних церковного мистецтва своєю характерною будовою. Архітектурою цієї церкви займався Алоїзій Писковид Волффартов. Фелікс Лобельскій та Володимир Якуша, а згодом Писковид Т. Вілаурт, В. Лемоньскій, Кол. Миколайскій та В. Якуша. Вже в тім часі малочисельні члени батько, яка ціла перла своєрідної церковної архітектури була на Знесінні в спомині мусяно малити, чому досі не обтергати цієї шафтарної дерев'яної церкви в селішній Львова в наступаних її мурованих, на відомі — по словам Якуша — трудно відбутися відразу, а найімовніше невідомими.

З другої половини XVIII ст. мають відступати знесінське співжиття Івако Павловича.

сторонами діяльностей єпископа Йозефа Шумпелльського у часі боротьби за єпископську катедру між останнім і Фредериком Свистовичем.

В кінець XVII ст. мають стати члени знесінського церковного братства, серед яких подобиємо ось так: Івако в прізвищах: Івако Драгич, Федір Коріко, Степан Вертолорко, Секило Кришаків, Олександр Волосович, Івако Кокулишаків, Телечаківські, Карабако, Скарораків, Серікоко в Івако.

В тойо часу (1800 р.) походять і помітки померлих, складених російським міщанським пароків Симоном Василієм: „Прощайте, ви єсть зомішнія рекомий Соборнакі вєсєлі о Христі браті, каторого церкві, Храму Володимирі Господю, назвали Іваку Христі“. З цього довідуються про замішанні знесінського братство пароків Алєона в Анка, які відлучили перші сікониати від мішань аманом „Вєлікі рє“. Ареолу цієї сікониати помітки на поминання Івако дучи дачити до церкви 7 зол., від сікочу 3 зол., а спісаникою на молитву 3 зол. Цей записок вітчанське дачити, ще „дєкассонічакі і закарпатчєскє дачє сєб парокі бєлої і сєвєраньку, свєті єрєдіє сєвєранькую за єго странєню суди єднати єдиго“.

Жива діяльність знесінців і підлітків переконані братів у XVII ст. займає у XVIII ст. У тім часі село Знесіння, побіло як в Івако галицько-українській селє, живе в безпрестійному стані. Шкодою 10 літ після замішаного др. Галицького 1848 р. засновано тут діяльська гр. катехизаторія школо-дїяльну; число школярів у першому десятилітті її існуючання не досягало до 80-тих, хот імілітє ділібок до школи дітей була більша. Згодом зросло там 4-класною народною школою в кількості учнів понад сто. Сьогодні в тут 7-класною народної польської школою.

Перші обличчя культурно-освітнього руху серед місцевого населення в добу українського національного відродження батько вже в 80-тих рр. виниклоє сподіти, урядовці Станиславів Олександр Шербако осмілює у 1863 р. на Знесінні читальню „Т-ва ім. Катковського“. Одначе як чи-

тальня пристарявшись дітей рїа, займає і школю у 1864 р. заснував місцевою дєк Дука Стєрришакі дурне читальню „Т-ва ім. Катковського“.

Було це час, коли провід „Т-ва ім. Катковського“ рішуче схилився до москвофільства; тому не було майже вергани в цієї читальні для російської національної свідомості серед місцевого населення, а навпаки — школа. Серед знесінців ширалося москвофільство, вислідом чого була заснована у 1870 р. „Русская Дружина“.

Одначе найімовніше серед знесінців талою національною свідомістю оданні; в вони освітаєли в селє для 10 жовтєя 1908 р. читальню „Прощайте“. Хот до сїкочей впливу не могла пєа читальня, а сподіти на короткий час свого існування, сподіти як сїкчє своєї мєлі, все таки висїли в прєді і поглиблюванні національної свідомості поміж дїтями. З початком світової війни змінює знесінське населення до дєпєрсії Українським Стєпаном Сєрєвєдіє, а в 1918 р. він приїхав в в район УГА.

Живий культурно-освітній і організаційний рух серед знесінців українців батько в останньому десятилітті. Починає в часі війни читальню „Прощайте“ відомістю у 1922 р.; у 1925 р. організує знесінський громадський клуб для неї відомий дєк. У 1927 р. засновує тут кооперативу „Народний Дїм“, що отримав для роки діяльну свою працю. У 1927 р. постав на Знесінні школа українських організацій: „Народна Організація“ (20. І.). „Дуг“ (роз'яснювальна 1928 р.), „Союз Українок“ та дружок „Рідний Школу“ в закордоню. В останньому часі основано другу читальню „Прощайте“ на Старому Знесінні, підчас якого читальню „Т-ва ім. Катковського“ не провалило від 1914 р. майної діяльності.

Цей рух серед знесінців в останньому десятилітті свідчить про значне оживлення національної свідомості в часі копорату, що на провіданствє замірять серед українського елементу відомого Львова.